

**BANKACILIK
HİZMET
ÜRÜNLERİ**

KISA ÖZET

BANKACILIK HİZMET ÜRÜNLERİ

1. Ünite – Bankacılıkta Finansal Aracılık Hizmetleri: Mevduat ve Krediler

MEVDUAT:

Mevduatın Tanımı ve Kapsamı:

Mevduat; bankalarda tutulan paralardır. Gerçek ya da tüzel kişilerin ellerinde bulunan paralar ile döviz ve altın gibi diğer birikim ve satın alma gücü veren araçların belirli ya da belirsiz bir süre için bir getiri karşılığında ya da sadece saklamak amacıyla, bankalarda açılan hesaplara bırakılmasıdır. Bankacılık Yasası gereği olarak ülkemizde mevduat kabulü konusunda bir yetki kısıtlaması bulunmakta olup tasarruf sahiplerinden mevduat ve benzeri adlarla para toplamaya yetkili kurumlar sadece; Ticari Bankalar (Mevduat Bankaları) ile Katılım Bankaları olarak belirlenmiştir.

Yasal olarak, **ticari bankalar**; kendi nam ve hesabına mevduat kabul etmek ve kredi kullandırmak esas olmak üzere faaliyet gösteren kuruluşlar ile yurt dışında kurulu bu nitelikteki kuruluşların Türkiye'deki şubeleri, katılım bankaları ise katılım fonları toplamak ve kredi kullandırmak esas olmak üzere faaliyet gösteren kuruluşlar ile yurt dışında kurulu bu nitelikteki kuruluşların Türkiye'deki şubeleri şeklinde tanımlanmaktadır.

Parasını bankalardaki mevduat hesaplarında saklayan kişiler birçok finansal avantaj ve kullanım kolaylığı sağlamaktadırlar.

Şöyle ki:

- a. Birikimler ve duran paralar güvence altında saklanır,
- b. Servetin likit, kullanışlı yapısı korunmuş olur,
- c. Faiz ya da benzeri kazançlarla hem enflasyon aşındırmasından korunur hem de getiri elde edilir,
- d. Çeşitli ödeme ve tahsilâtlar, bankaların teknik desteği ile kolaylıkla ve güvenle gerçekleştirilebilir,
- e. Banka kartı, kredi ve benzeri ürünlerin kolaylıklarından öncelikle yararlanır,
- f. Bankalarca sunulan çeşitli hizmetlerden yararlanır.

Hizmet ve Cari Hesap Sözleşmeleri:

Mevduat, kredi ve tüm finansal hizmetler genel ve özel yasal düzenlemeler doğrultusunda yapılmakta ancak müşterilerle bu kapsamda yapılan “**Hizmet Sözleşmeleri**”yle her bir bankacılık işlemine ilişkin genel ve müşteriye özgü uygulama kuralları ile tarafların sorumlulukları belirlenip imza altına alınmaktadır. Sadece mevduat ve sadece kredi işlemleri için özgün sözleşmeler yapılabildiği gibi kredi dışındaki tüm bankacılık hizmetleri için tek bir sözleşme düzenlenmesi yaygın bir uygulamadır.

MEVDUAT TÜRLERİ

Vade Açısından Mevduat Türleri:

Vade Açısından Mevduatlar:

a. Vadesiz mevduat: Bankanın izni aranmaksızın hesap sahibi tarafından istenildiği zaman kısmen veya tamamen çekilebilen, herhangi bir ihbar veya vade koşulu taşımayan ve faiz tahakkukları yılsonunda veya hesabın kapatılmasında yapılan mevduattır.

b. İhbarlı mevduat: Çekileceği tarihten yedi gün önce yazılı bir ihbar verilmek suretiyle çekilebilecek mevduattır.

c. Vadeli mevduat: 1 aya kadar vadeli (1 ay dâhil), 3 aya kadar vadeli (3 ay dâhil), 6 aya kadar vadeli (6 ay dâhil), 1 yıla kadar vadeli ve 1 yıl ve daha uzun vadeli (1 ay, 3 ay, 6 ay ve yıllık faiz ödemeli) olarak açılacak mevduattır.

d. Birikimli mevduat: Asgari beş yıl vade ile açılan, sözleşme ile belirlenen aylık veya üç aylık sürelerde hesaba para yatırmaya olanak tanıyan mevduattır.

Vade Açısından Katılım Fonları:

a. Özel cari hesap: Katılım bankalarında açılabilen ve istenildiğinde kısmen veya tamamen her an geri çekilebilme özelliği taşıyan ve karşılığında hesap sahibine herhangi bir getiri ödenmeyen vadesiz fonların oluşturduğu hesaplardır.

b. Katılma hesapları: 1 ay vadeli, 3 aya kadar vadeli (3 ay dâhil), 6 aya kadar vadeli (6 ay dâhil), 1 yıla kadar vadeli ve 1 yıl ve daha uzun vadeli (1 ay, 3 ay, 6 ay ve yıllık kar payı ödemeli) olarak açılacak hesaplardır.

c. Birikimli katılma hesabı: Asgari 5 yıl vade ile açılan, sözleşme ile belirlenen aylık veya üç aylık sürelerde hesaba para yatırmaya olanak tanıyan katılma hesabıdır.

Mevduatta "Kırık Vade":

Tebliğle belirlenmiş mevduat vadelerinin sınırları içinde kalan günlerden her hangi biri seçilerek de özel vadeler belirlenebilmektedir. **Örneğin** 35 gün; 75 gün gibi müşterinin paraya gereksinim duyacağı süre esas alınarak belirlenen vadeler, "Kırık Vade" olarak anılmakta faiz oranları da aşağıya doğru biraz farklılaştırılmaktadır. Bu kapsamda 1 gün vadeli mevduat hesapları da açılabilir.

Kaynakları (Mudiler) Açısından Mevduat Türleri:

2007/1 Sayılı "Mevduat ve Katılım Fonlarının Vadeleri ve Türleri Hakkındaki Tebliğ" uyarınca mevduatın ve katılma fonlarının türleri aşağıda gösterildiği gibi belirlenmiş olup banka muhasebesinde kullanılan tekdüze hesap planları da bu esas öncelikle gözetilerek hazırlanmıştır.

a. Mevduatın türleri:

- Tasarruf Mevduatı,
- Ticari Kuruluşlar Mevduatı,
- Bankalar Mevduatı,

BANKACILIK HİZMET ÜRÜNLERİ

- Resmi Kuruluşlar Mevduatı,
- Diğer Kuruluşlar Mevduatı.
-

b. Katılım fonlarının türleri:

- ❖ Gerçek Kişi Katılım Fonları,
- ❖ Ticari Katılım Fonları,
- ❖ Bankalar Katılım Fonları,
- ❖ Resmi Katılım Fonları,
- ❖ Diğer Kuruluşlar Katılım Fonları.

Para Birimine Göre Mevduat Türleri

Bankalarda sadece yerel para değil yabancı paralarla da hesap açılıp çalıştırılabilmektedir. 1989 yılında uygulamaya konan Türk Parasının Kıymetini Koruma Hakkındaki 32 sayılı kararın 4/b maddesi uyarınca, “Türkiye’de yerleşik kişilerin beraberlerinde döviz bulundurmaları, bankalar, yetkili müesseseler, PTT, kıymetli maden aracı kuruluşları ile yurt dışında döviz alım satımına yetkili kuruluşlardan döviz satın almaları ve bunlara döviz satmaları, dövizleri bankalarda açacakları döviz hesaplarında tutmaları, efektif olarak kullanmaları, bankalar vasıtasıyla yurt içinde ve yurt dışında tasarruf etmeleri” serbesttir.

Döviz tevdiat hesapları, Merkez Bankasınca alım-satım konusu yapılan çevrilgen dövizler arasından bankanın kabul edeceği para birimleriyle açılabilir. Bu kapsamda mevduat sınıflandırması yapılırken para birimi ayrımı en önemli ölçütlerden biri olmaktadır.

5

Bu açıdan mevduat şöyle ikiye ayrılabilir:

- a.** Yerel Para Cinsi Mevduat,
- b.** Yabancı Para Cinsi Mevduat.

Mudi Yerleşim Yerine Göre Mevduat Türleri:

- a.** Yurt Dışında Yerleşik Kişiler Mevduatı,
- b.** Yurt İçinde Yerleşik Kişiler Mevduatı.

Kimlik Belirliliğine Göre Mevduat Türleri:

- a.** İsmine Yazılı Mevduat Hesapları,
- b.** İsimsiz Mevduat Hesapları ve Mevduat Sertifikaları (Uygulamadan kaldırılmıştır.)

Hesabın Kullanım Biçimine Göre Mevduat Türleri:

Mevduat hesapları, tek kişiye ait olabildiği gibi iki ya da daha çok gerçek kişinin ortak kullanımına olanak verecek biçimde de açılabilir. Bu tür mevduat hesaplarına “**müşterek mevduat hesapları**” denir.

BANKACILIK HİZMET ÜRÜNLERİ

Müşterek mevduat hesaplarında iki farklı uygulama düzenlenebilir:

a. Teselsüllu Ortak Hesaplar: Hesap üzerinde hesap sahiplerinin ayrı ayrı tasarrufta bulunabildiği ortak hesaplardır. Bu hesap her bir hesap sahibi tarafından tek başına kullanılabilir.

b. Teselsülsüz Ortak Hesaplar: Hesap üzerinde hesap sahiplerinin birlikte tasarrufta bulunabildiği ortak hesaplardır. Bu hesaptan ödeme hesap sahiplerinin birlikte imzası üzerine yapılır.

MEVDUATIN VE KATILIM FONLARININ SİGORTALANMASI YETKİ VE GÖREVİ:

Ülkemizde mevduatın ve katılım fonlarının sigortalanması yetki ve görevi, bir kamu tüzel kişiliği olan Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu'na (TMSF) ait olup kişi başına 50.000 Türk Lirasına kadar sigorta kapsamındadır. Bankacılık Yasası hükümleri gereğince; bankalardaki mevduat, katılım fonu, emanet ve alacaklardan, hak sahibinin en son talebi, işlemi, herhangi bir yazılı talimatı tarihinden başlayarak 10 yıl içinde aranmayanlar zaman aşımına tabidir.

Zaman aşımına uğrayan her türlü mevduat ve alacaklar banka tarafından hak sahibine ulaşılamaması durumunda yapılacak ilândan sonra Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu'na (TMSF) gelir kaydedilmek üzere devredilmektedir. Para politikaları gereği olarak parasal genişlemenin denetlenebilmesi için bankaların, toplamış oldukları mevduatların tümünü serbestçe kullanarak krediye dönüştürememesi gerekmekte; bu nedenle bankalar mevduatın belli bir oranını TCMB nezdindeki hesaplarda ya da belli hazine bonolarında "Zorunlu Karşılık" olarak tutmak durumundadırlar. Bugün için geçerli Tebliğ kapsamında Türk Lirası mevduatlar için %16 ve yabancı para mevduatlar için %12 oranlarında zorunlu karşılık ayrılması gerekmektedir.

6

KREDİ:

5411 sayılı Bankacılık Yasasının 48. Maddesinde kredi tanımı yapılmamakla birlikte, kapsamı net olarak belirlenmiştir. Buna göre: "Bankalarca verilen nakdî krediler ile teminat mektupları, kontrgarantiler, kefaletler, aval, ciro, kabul gibi gayri nakdî krediler ve bu niteliği haiz taahhütler, satın alınan tahvil ve benzeri sermaye piyasası araçları, tevdiatta bulunmak suretiyle ya da herhangi bir şekil ve surette verilen ödünçler, varlıkların vadeli satışından doğan alacaklar, vadesi geçmiş nakdî krediler, tahakkuk etmekle birlikte tahsil edilmemiş faizler, gayri nakdî kredilerin nakde tahvil olan bedelleri, ters repo işlemlerinden alacaklar, vadeli işlem ve opsiyon sözleşmeleri ile benzeri diğer sözleşmeler nedeniyle üstlenilen riskler, ortaklık payları ve BDDK tarafından kredi olarak kabul edilen işlemler, izlendikleri hesaba bakılmaksızın, kredi sayılmaktadır."

KREDİNİN SÜREÇLERİ:

Bankalarda kredilendirme işlemleri belli bir işlemler sıralaması biçiminde süreç oluşturmakta, böylece oluşan basamaklar sağlıklı bir ilerlemeye yardımcı olmaktadır: Müşteriyle ön görüşme ve kredi başvurusu, Kredi analizi, Kredinin yapılandırılması, Kredinin izlenmesi, Kredinin ödenmesi ve tasfiyesi, başlıca aşamalarıdır. Bankalar, mevduat-kredi sarmalının dışında başka bir takım finansman işlemleri yaparak; hem kendilerine likidite sağlamakta

BANKACILIK HİZMET ÜRÜNLERİ

hem de müşterilerinin kredilerden daha etkin finansal kolaylıklar bulmasına yardımcı olabilmektedirler.

Bu Özetin tamamını,Çıkmış Sorularını,Deneme Sorularını adresinize gönderiyoruz!...

Tıklayınız

<https://www.kolaysinavlar.com/bankacilik-hizmet-urunleri-ady212u?search=bsi102u>